

u osob třetích platí plně zásada § 5 tr. z., a nalézací soud vychází, jak je z napadeného rozsudku patrno, z téhož názoru.

Marně se proto snaží stížnost dolíčiti, že souzený skutek nezakládá vůbec skutkovou podstatu kteréhokoli trestného činu, poněvadž prý se obžalovaný vůbec nijak nezúčastnil trestného skutku K. st., a že v krajním případě může obžalovaný přicházeti v úvahu jako přímý pachatel zločinu kuplířství, jehož se však jako osoba v § 132 IV tr. z. (druhý případ)) nejmenovaná dopustiti nemůže. Neboť vzhledem k tomu, co bylo řečeno, je tato námitka zřejmě bezpodstatná. Nalézací soud shledal naopak ve zjištěném jednání obžalovaného správně skutkovou podstatu spoluviny na zločinu kuplířství podle §§ 5, 132 IV tr. z. jak po objektivní, tak i po subjektivní stránce a nelze proto s úspěchem vytýkati napadenému rozsudku zmatečnost podle § 281, čís. 9 a) tr. ř.

Čís. 6264.

K § 335 tr. zák.

Pro příležitostnou práci v pískovišti, konanou v malém rozsahu a jen na přechodnou dobu, neplatí předpisy nařízení ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. z., vydaného pro živnostenské provozování kamenných lomů, hlinišť, pískových jam a jam šterkových.

Prováděl-li práce v písečníku sám stavebník na své vlastní risiko, byť i za pomoci vždy některého dobrovolně se přihlásivšího dělníka, kterého mu zapůjčoval stavitel a stavbyvedoucí, nelze tyto posléze uvedené osoby činiti zodpovědnými s hlediska § 335 tr. zák. za úraz dělníka v písečníku.

(Rozh. ze dne 27. září 1938, Zm II 475/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl zmatečným stížnostem obžalovaných A. a B. do rozsudku krajského soudu, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. z., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a podle § 259, čís. 2 tr. ř. zprostil oba obžalované od obžaloby z přečinu proti bezpečnosti těla podle § 335 tr. zák.

Důvody:

Nalézací soud shledává trestné zavinění obou obžalovaných na smrtelném úrazu M. v písečníku N. v tom,

1. že se nepostarali o odborné kopání písku, odpovídající předpisům minist. nařízení čís. 116/1908 ř. z., které zakazuje podkopávání stěn pískoviště vyšších než 2 m a kteréžto předpisy oba obžalovaní znali;

2. že obžalovaný A. jako zednický mistr, provádějící nadstavbu domu pro V., dovolil pracovati svým dělníkům v pískovišti, v němž nebylo kopáno podle předpisů uvedeného minist. nařízení, tudíž za tak nebezpečné situace, a tím, že je vydal v ohrožení jejich tělesné bezpečnosti, převzal

za jejich bezpečnost úplnou odpovědnost; že se dále nepostaral o to, aby práce v pískovišti byla vykonávána pod odborným dozorem, zejména aby vrstvy nebyly podkopávány a aby dělníci nekopali tam, kde jim napadne, nýbrž že si počínal jen trpně, vydav určité příkazy, o jejichž zachování se pouze nedostatečně postaral, a že nesplnil svoji povinnost osobně dohlédnouti na pracující dělníky, přesvědčiti se o stavu práce a vzhledem k nebezpečné situaci v písečníku okamžitě kopání písku zastavit a pracující osoby z pískoviště odstraniti;

3. že obžalovaný B., byv jako stavbyvedoucí zedník pověřen od obžalovaného A. dozorem při kopání písku, napomínal sice dělníky, kteří šli kopat písek, aby byli opatrní, že však nepostupoval podle předpisů citovaného minist. nařízení, v pískovišti vůbec nedohlížel a práci neřídil, a že nerozuměl-li věci sám, neodmítl dobývání písku až do doby, až by se A. jinak o bezpečnost dělníků postaral a pověřil jinou osobu dozorem.

Při právním posouzení tohoto zjištěného skutkového děje vyslovuje rozsudek, že oba obžalovaní podle přirozených, pro každého snadno seznatelných následků a podle svého opominutí mohli předvídati, že jim může býti ohrožen život, zdraví a tělesná bezpečnost v pískovišti pracujících lidí, že přestoupení zákonného ustanovení (patrně § 335 tr. z.) a ustanovení min. nařízení čís. 116/1908 ř. z. je dokonáno již předvídatelným ohrožením, které může vésti k výsledku trestně závadnému, když výsledek skutečně nastal, a že obžalované, jakmile nešetřili předpisů pro ně platných, neomlouvá případná vlastní nedbalost M., již přivodil sesutí písku a vlastní svůj smrtelný úraz, stejně že je neomlouvá ani jejich předpoklad, že nehodě bude zabráněno, když poškozený jako zručný dělník bude dodržovati citovaný předpis min. nařízení čís. 116/1908 ř. z.

Zmateční stížnosti obou obžalovaných uplatňují proti rozsudku důvody zmatečnosti podle § 281, čís. 4, 5 a 9, písm. a) tr. ř. Zmateční stížnosti obou obžalovaných jsou odůvodněny již s hlediska doličované výtky hmotněprávní zmatečnosti rozsudku.

Podle zjištění nalézacího soudu, vyjádřených v rozsudku, stal se smrtelný úraz M. v O., v pískovišti N., v němž N. písek po živnostensku nedobývá, a to v průběhu stavby budovy u V., kdy stavebník V. podle dohody se stavitelem sám dodával stavební materiál a od N. si vyžádal jen povolení nakopati si v jeho pískovišti písek k tomu účelu podle potřeby a na vlastní risiko. Z toho, co uvedeno, plyne, že v souzeném případě nešlo o živnostenský provoz pískoviště, nýbrž o práci p ř í l e ž í - t o s t n o u, malého rozsahu a na přechodnou dobu, pro jakou neplatí předpisy nařízení minist. obchodu ve shodě s ministerstvem vnitra ze dne 29. května 1908, čís. 116 ř. z., vydaného »p r o ž i v n o s t e n s k é provozování kamenných lomů, hlinišť, pískových jam a jam šterkových«. Případné zavinění osob, jejichž jednání neb opominutí je v příčinné souvislosti s trestným výsledkem, je tu proto posuzováno nikoli s hlediska zvláštních předpisů tohoto minist. nařízení, nýbrž pouze se všeobecných hledisek § 335 tr. zák., totiž pod zorným úhlem takového porušení povinnosti, při němž již každý průměrně rozumný člověk může poznati podle přirozených, pro každého snadno seznatelných následků svého

jednání neb opominutí, že se jím může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí.

Souvztažným pojmem k trestnému opominutí ve smyslu § 335 tr. z. jest určitá p o v i n n o s t pachatelova, již nebylo dbáno a jejíž porušení je buď jedinou příčinou nebo aspoň jednou z příčin trestného výsledku.

Rozsudek zjišťuje, že při stavbě, prováděné obžalovaným A. pro V., d o d á v a l s á m V. stavební materiál, při čemž mu A. pouze zapůjčoval dělníka k pomoci pro tuto práci, a že se dělníci na vyzvání B. dobrovolně k této práci přihlašovali, dále že podle ujednání mezi V. a N. dovolil N. V-ovi nakopati si v písečniku písku pro stavbu podle potřeby (tedy i s přibráním pomocných sil) n a v l a s t n í j e h o r i s i k o. Podle tohoto stavu zjištění byl osobou provádějící práce v písečniku jediné V. sám a nikoliv obžalovaný A., byť i V. používal k pomoci A-ových dělníků, pokud mu tito byli A-em zapůjčováni a, dobrovolně k práci té se přihlásivše, byli poukazováni k oněm pracovním úkonům obžalovaným B.

Usuzuje-li proto nalézací soud, že obžalovaný A. měl povinnost dbáti toho, aby vrstvy v pískovišti nebyly podkopávány, a při nebezpečné situaci tam okamžitě kopání písku zastaviti a pracující osoby z pískoviště odstraniti, a že též obžalovaný B. byl povinen odmítnouti dobývání písku až do doby, až by se A. jinak o bezpečnost dělníků postaral a pověřil jinou osobu dozorem, není tento právní úsudek v souladu s uvedeným skutkovým základem rozsudkovým, podle něhož nebyli ani A., ani B. osobami oprávněnými, ani pověřenými k dobývání písku v pískovišti, ani od jeho majitele N., ani od stavebníka V. Skutečnost, že obžalovaný zednický mistr A., provádějící V. stavbu budovy, zapůjčoval V-ovi na výpomoc vždy nějakého dobrovolně se přihlásivšího dělníka na práce, které V. sám konal v písečniku na vlastní svoje risiko, a že dovoľoval takto pracovati svým dělníkům v pískovišti snad i za nebezpečné pro ně situace, neukládala mu ještě sama o sobě za povinnost, aby se trvale staral, ať již sám, ať jinou osobou jím k tomu pověřenou, o bezpečnost dělníků mimo vlastní stavbu v pískovišti pracujících. Stejně nevznikla povinnost uvedeného druhu ani pro obžalovaného B. z té příčiny, že podle příkazu A. posílal vždy V-ovi na požádání do pískoviště na výpomoc nějakého dělníka dobrovolně se přihlásivšího. Ani ta okolnost, že obžalovaný A. považoval z důvodu ochrany bezpečnosti svých dělníků V-ovi zapůjčovaných za potřebné — aniž však k tomu byl povinen — pověřiti B. dozorem v pískovišti, ani ta, že B. dělníky napomínal k opatrnosti a poučoval je o způsobu práce, nemůže při zřeteli k uvedenému zjištěnému skutkovému stavu založiti sama o sobě trestní odpovědnost obou za následky, jež vznikly a mohly nastati pro dělníky dobrovolně se k této práci přihlásivší při dobývání písku, prováděném v N-ově písečniku V-em na vlastní jeho odpovědnost.

Za tohoto stavu věci nevznikla pro žádného z obžalovaných povinnost nahoře probraného způsobu a uplatňují proto obžalovaní právem, že žádné povinnosti neopominuli. Aniž bylo proto třeba obíratí se ostat-

ními výtkami zmatečných stížností, bylo napadený rozsudek zrušiti jako zmatečný již s hlediska zmatku čís. 9 a) § 281 tr. ř. a na podkladě zjištění nalézacího soudu ihned rozhodnouti ve věci samé a vynésti rozsudek osvobozující.

Čís. 6265.

K § 197 tr. zák.

Podvod spáchaný na úkor státu, kupoval-li pachatel od nezaměstnaných poukázky na odběr potravin, vydávané jim v rámci státní stravovací akce pro nezaměstnané, ač věděl, že jsou nepřenosné, a vybíral-li si na ně zboží od obchodníků, pověřených vydáváním potravin na účet stravovací akce.

Pro otázku poškození státu s tohoto hlediska není rozhodné, že by stát zaplatil tytéž částky, kdyby si byli nezaměstnaní sami vybrali potraviny, nýbrž rozhoduje jediné, že stát byl listivým jednáním obžalovaného poňnut k nákladu, k němuž podle sociálních účelů stravovací akce nebyl zavázán.

(Rozh. ze dne 29. září 1938, Zm I 658/38.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 200 tr. z.

Z d ů v o d ů:

S hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281, čís. 9 a) tr. ř. dovozuje zmatečnou stížnost, že čin obžalovaného nenaplnuje skutkovou podstatu podvodu ani po stránce objektivní, ani po stránce subjektivní, a to proto, že jednak byla vůbec vyloučena možnost poškození státu, poněvadž je jisto, že by nezaměstnaný, kdyby se mu nepodařilo poukázku zpeněžit, použil poukázky sám, takže by stát stejně musel zboží zaplatiti, jednak že nelze vzhledem k této nemožnosti poškození ani obžalovanému vytýkat, že jednal v úmyslu poškoditi stát, a dále i proto, že na poukázkách není uvedeno, že jsou nepřenosné, že též směrnice ministerstva sociální péče neobsahují trestní sankce a že z pouhého zákazu, resp. z pouhého ustanovení nepřenositelnosti nelze konstruovati trestný čin. Než ani tu není stížnost v právu.

Rozsudek zjistil, že obžalovaný kupoval od nezaměstnaných poukázky na odběr potravin, vydávané jim v rámci státní stravovací akce pro nezaměstnané, že tyto poukázky jsou podle směrnic, vydaných pro státní stravovací akci ministerstvem sociální péče, nepřenositelné na jinou osobu a že se na ně vydávají jen určité potraviny, že obchodníci, pověřeni výdejem zboží na poukázky, odevzdávají poukázky, na které vydali zboží, příslušnému úřadu, který jim za ně ze státních peněz poukáže odpovídající částku, že obžalovaný kupoval tyto poukázky po dobu asi jednoho a půl roku, a to týdně asi 10 poukázek na zboží v ceně asi 10 Kč, že si na koupěnou poukázku buď sám nebo prostřednictvím jiných osob